

ידע מצמיח תנוך

קבוצה 1:

אמר רב יהודה אמר שמואל: אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה

רב יהודה

מגדולי האמוראים מייסדה של [ישיבת פומבדיתא](#), שהתקיימה כ-800 שנה, וראש הישיבה.

רב יהודה היה בן הדור השני של האמוראים בבבל. תלמיד מובהק של רב ושם שמואל ומאות מאמרים שלו בשמו מובאים בתלמוד מוזכר תמיד בשם הסתמי "רב יהודה", אם כי שמו המלא הוא רב יהודה בר יחזקאל אביו - רב יחזקאל - נמנה אף הוא על החכמים, ושמואל היה קם מפניו לכבדו. תלמידיו של רב יהודה היו גדולי הדור הבא של האמוראים - רבה, רב יוסף ורבי זירא.

שקד על תלמודו, והתמיד לחזור על הנלמד. רבו, שמואל, שיבח אותו לא אחת בביטוי "שיננא", כלומר - שנון, חריף; ואמר עליו "אין זה ילוד אישה" (אלא מלאך) רב יהודה התאפיין בתקיפות, וכאשר ראה שנעשה משהו שלא כשורה נהג ללא משוא פנים. חיבר כמה ברכות, שביניהן קידוש לבנה ושבע ברכות של חתן וכלה ידועה הייתה חיבתו לארץ ישראל, ועם זאת אסר לעלות אליה מבבל.

מאימרותיו לגבי לימוד תורה:

א. "אמר רב יהודה אמר רב כל הפורש מדברי תורה אש אוכלתו שנאמר 'ונתתי את פני בהם מהאש יצאו והאש תאכלם... (???)' " (בבא בתרא ע"ט ע"א)

ב. "לְיַהוּדִים הֵיטְהָ אֹרְחָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשְׁן וְיִקָּר (אסתר ח', טז) - אמר רב יהודה אורה זו תורה..." (מגילה ט"ז ע"ב).

ג. שמואל תני לה בשם רבי שמואל בר אמי: אימתני המלכות גזרת גזרה וגזירתה מצלחת - בשעה שיראשל משליכין דברי תורה לארץ... (איכה רבה פתיחתא ב' ד"ה רבי אבא).

ידע מצמיח תנוך

קבוצה 3:

ורב המנונא אמר: אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו ברוך אתה ה' נתן התורה

רב המנונא

אמורא בבלי בדור השלישי. היה תלמידו של רב חסדא. רב חסדא אמר עליו שאדם גדול הוא. למד גם אצל רב הונא, רב יהודה ואצל עולא. מקום מוצאו היה הרפניא שבבבל פעל ולמד בחרתא דארגיז שליח בגדד. האריך ימים

מאימרותיו לגבי לימוד תורה:

א. "אמר **רב המנונא** לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו בה תינוקות של בית רבן" (שבת קי"ט ע"ב) ← לימוד תורה מונע חורבן ירושלים, דהיינו מחזק את הערכים הלאומיים של בירת האומה].

ב. "ת"ר קטן היודע... לדבר אביו לומדו תורה וקריאת שמע תורה מאי היא אמר **רב המנונא** 'תורה צוה לנו משה מן השמים קהלת יעקב' (דברים ל"ג, ד) (סוכה מ"ב ע"א) ← הילד הקטן לומד את משמעות לימוד התורה בשביל חיזוק של "קהלת יעקב", דהיינו האופן הלאומי של לימוד התורה].

ג. "דאמר **רב המנונא** אין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה... וכשם שדינו קודם למעשה - כל שכרו קודם למעשה שנאמר 'ויתן להם ארצות גוים ועמל לאמים יירשו: בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצרו...'" (תהלים ק"ה, מד-מה) (קידושין מ' ע"ב) ← לימוד תורה מאפשר את יישוב עם ישראל בארצו].

ידע מצמיח תנוך

קבוצה 4:

[אמר רב פפא]: הלכך לימרינהו לכולהו

רב פפא

נמנה עם הדור החמישי של [אמוראי בבל](#). למד תורה מפּי [אביי ורבא](#) בשיבת פומבדיתא. כיהן כראש [הישיבה](#) בעיר [נרש](#). לאחר פטירת רבא, הקים ישיבה בנרש הסמוכה ל**סורא**. ישיבה זו התקיימה רק עד למותו, ולאחר מכן הועתקה על ידי [רב אשי](#) ל"מתא מתסיא" פרבר של העיר סורא. רב פפא היה זהיר מאוד ביחסיו עם הבריות, ולעתים קרובות נהג [לפנים משורת הדין](#)

נוהגים להזכיר בסיום מסכת עשרה אנשים, בנוי של פפא. היו שסברו כי טעם הדבר משום שלרב פפא היו עשרה בנים וכולם זכו להיות תלמידי חכמים, כאשר שם רב פפא עצמו מרמז על התורה שבעל פה בראשי [תיבות](#) "פה אל פה אדבר בו."

דוגמאות למקרים נוספים בהם פפא הכריע כבסוגיית ברכת התורה:

- [הברכה על הקשת](#): "אמר רב פפא הילכך נימרונהו לתרוייהו ברוך זוכר הברית ונאמן בבריתו וקיים במאמרו" (ברכות נ"ט ע"א).
- [ברכת "אשר יצר"](#): "אמר רב פפא הילכך נימרונהו לתרוייהו רופא כל בשר ומפליא לעשות" (ברכות ס' ע"ב).
- [ברכת הודאה על הגשמים](#): "אמר רב פפא הילכך נימרונהו לתרוייהו א-ל הוודאות ורוב הוודאות" (ברכות נ"ט ע"ב, תענית ו' ע"ב-ז' ע"א).
- [בענין ברכת הודאה בפורים](#): "רב פפא אמר הלכך נימרינהו לתרוייהו ברוך אתה ה' הנפרע לישראל מכל צריהם הא-ל המושיע" (מגילה כ"א ע"ב).